

V, 82.

2.417a

CVRIAM
REGNITIANAM
NON. NVLLO. IVRE
HERMVNDVRORVM
COGNOMINANDAM
DISSERIT. VIII

VT
SERENISSIMI. CLEMENTISSIMI. Q. DOMINI
DOMINI
FRIDERICI
MARGGR. BRANDENB. DVC. PRVSS
RELIQVA

PATRIS. PATRIAE. OPTIMI
DIEM. NATALEM

PRIDIE. IDVS. MAIAS. A. R. S. CXCICCLV
IN. ILLVSTRI. CVRIANO. H. L. Q. C
QVA. DECET. ANIMI. DEVOTIONE. CELEBRATVROS
CVRIAE. PROCERES. CIVES. Q
FREQVENTIA. BENEVOLA. AVDIANT
OBNIXE. ROGAT

EIVSDEM. RECTOR
PAVLLVS. DANIEL. LONGOLIVS
A. M. FAC. PHIL. LIPS. ADSESS. ET. SOC. IENENS. LATIN. SOC. HONORARIIVS

CVRIAE. REGNITIANAE
LITERIS. IOANNIS. ANDREAE. HETSCHELII
GYMN. TYP

W 4

Sectio II.

VNDE HERMVNDVRORVM NOMEN MIHI?

Index dictorum.

§. I. Ex GERMANIA.	§. VIII. GERMANORVM antiquis-
§. II. Non per partem.	simorum.
§. III. Sed per totum.	§. X. Per HELVETIAM.
§. IIII. Cunctorum HERMVNDVRI.	§. XI. Per GALLIAM.
§. V. Existente DVRO.	§. XII. Per HISPANIAM.
§. VI. Non LATII.	§. XIII. Per BRITANNIAM.
§. VII. <i>HermundVris</i> ab <i>Hermun-</i>	§. XIII. Per BELGIVM.
<i>dOris</i> nihil distantibus.	§. XV. Per GERMANIAM.
§. VIII. Sine DVROVM siue DVROVS	
scribantur loca.	

§. I.

Quod si nemo hominum in dubium vocauerit, *Hermunduros* fuisse Germanos, 1.) eorumque in praecipuis nobiles, 2.) et suam fedem habuisse in Germaniae penetralibus; 3.) quis eorum nominis incunabula alibi quam in eorum vernacula quaesierit? Ita dudum pronunciauit aliquis, 4.) cuius latus tegit fere omnis cohors, quam nuperrime 5.) produxi in aciem.

§. II.

Nec is ego sum, qui alia via rem adgrediatur. Hoc tamen quisque deprehendet, quam primum istos lustraverit, praelibasse eos *Hermundurorum* nomen, non exhausisse. Qui enim vel plurimas vocis literas adsecuti sunt, 1.) nimium a forma vocis, quae non
Her-

1.) Quod nemo in dubium vocabit, nisi qui non legit documenta a me supra Sectione prima Capitis primi adlata.

2.) Quod constat ex iisdem.

3.) Quod si nesciueris, exspecta Caput III. huius libelli.

4.) Is est Sam, Mollerus Dramate

Historico de iis, quae ante Freibergam conditam a nato Christo istis in oris gesta sint, Penf. I. p. 4.

5.) Interfectione secunda Sectionis prioris huius Capitis secundi.

§. II. 1.) §. X. et XI. eiusdem Interfectionis.

HermundEri sed *HermundVri*, recesserunt; 2.) qui parcius, ad summum non plus, quam *Hermund* dederunt. 3.)

§. III.

Num vero reliqua huius vocis plane otiosa fuerint? Quis vquam adeo audax, vt integras binas syllabas ad Grammaticorum paragogen retulerit? Vereor, vt simile quidquam ex tam amplo linguarum ambitu in medium posuerit.

§. III.

Tantus est consensus 1.) testium, qui huius populi mentionem iniecerunt, vt cunctis *Hermunduri* audiant, qui non fuisset, si, quod isti 2.) sibi persuaserint, duae posteriores syllabae ad nominis integritatem non pertinerent. Detraxissent adleuisissent ex lubitu vnam pluresue literas. An enim in Velleii editionibus *Hermundorum*, sic sanum, iam 3.) haesitavi. Quid quorundam codicum Iornandis *ErmunduLi* siue *Hermundui* peperit, docui. 4.) Tale diuortium librorum 5.) in *Veromanduis Viromanduisue*, vnde *Veromandi Viromandiu* nati, quorum *Augusta* 6.) ad fluuium Somme, quae *S. Quentin* Piccardiae fuerit. 7.) Quid si hi in mente fuerint Velleio et Iornandi, saltem eorum librarius?

§. V.

Iam quis est, qui non intelligat, ante omnia docendum esse, DVRRVM existere?

M 2

§. VI.

2.) Minus enim frequenter E et V inter se in vicem commutantur longius distantes sono.

3.) Quale nuper §. VIII. Interfectionis II. ante oculos posuit.

§. III. 1.) Quem ipse experiare, si tibi haud graue, Interfectionem vtramque Sectionis I. Cap. I. reuoluerere, vbi quemque suo ore audias.

2.) §. II. notati.

3.) Cap. I. Sect. I. Interfect. II. §. I.

4.) Ibidem §. VII.

5.) Apud Caesarem de Bell. Gall. Lib. II. Cap. III. n. 9. et Cap. XVI. n. 6. vbi ipse in multis MSCtis, cum qui-

bus contuli, illud expertus sum, vt et apud Liuium in Epir. CIII. alij, Ptolemaeum, Antonini Itinerarium p. 379. recentioresque a Cluuerio Germ. Antiq. Lib. II. Cap. XXIII. Cellario Notit. Orb. Antiq. Lib. II. Cap. III Sect. XX. §. CCIII. Dauisio ad Caesaris posteriora, Wesfelingio ad Antoniniana adpellatos.

6.) Antoniniani Itinerarii.

7.) Cui tribuunt Hemeraeus August. Veromand. Lib. I. C. XII. et Had. Valesius Notit. Gall. a Wesfelingio excitati, quibus iungendus Cellarius.

§. VI.

Si de populo aliquo prisca LATINI Italiaeue iam quidem sermo esset, non haberem, quod multis laborarem. Quis enim istud nunquam fando audiverit, qui vel ut canis e Nilo quaedam inde gustauit? Non, quod pueri in faba reperisse clamitabant, repererim in DVRONIA ista Samnitium 1.) atque Calabriae MANDVRIA MANDVRIQUE, 2.) si mihi tale praefidium?

§. VII.

Praefidium tamen haud casum ille togatae gentis primipilus Quinctilianus haec pronuncians: *Quid O atque V permutatae in vicem? ut Hecoba et notrix, Calchides et Polyxena scriberentur: ac ne in Graecis id tantum notetur, dederont ac probaueront. Sic Ὀδυσσεύς, quem Ὀδυσσεύς fecerunt Aeoles, ad Vlysem deductus est.* Alios enim plures linguae Latinae literatores 2.) huc in subsidium arcescere, vetat loci angustia. Igitur non erat, quod Xylander 3.) sollicitaret Strabonis Ἐπεὶ Ὀδοῦρος. Ne vero existimes haec ab *Hermunduris* aliena, quippe quos ipse 4.) pro Germanis venditauit. Quo penicillo pictos deprehenderis, quam Romano? 5.) Quod si tamen hoc non contentus, idem tibi obueniet 6.) in Germania nostra.

§. VIII.

Exhibent autem libri modo DVROVM, modo DVROVS. 1.) Haec vero diuersitas orta est inde, prout nomen masculini neutriusue gene-

1.) Apud Liuium Hist. Rom. Lib. X. Cap. XXXVIII. n. 4. praeter quem nihil certius atque clarius adtulit Cellarius Notit. Orb. Antiq. Lib. II. Cap. VIII. Sect. III. §. 10XVIII.

2.) Apud eundem Liuium Lib. XXVII. Cap. XV. n. 4. Plinium Hist. Nat. Lib. II. C. CHII. Stephanum Epit. Plutarchum in Agide p. 961. a Cellario §. 10LXXXVIII. conscriptos.

§. VII. 1.) Institut. Orator. Lib. I. Cap. III. Ed. Burmannianae p. 45.

2.) Quos coegere in vnum Vosius de Art. Grammatica Lib. I. Cap. XII. p. 57. Laurenbergius Antiquar.

p. 475. Cortius ad Sallust. Cat. Cap. XXVIII. n. 1. Thesaurus ille eius modi antiquitatum Gesnerianus v. O Tom. III. p. 503.

3.) Meliora a me edoctus supra §. I. Cap. I. Sect. I. Intersect. I.

4.) Paulo ante §. I.

5.) Deprehendas autem binis Interfectionibus Sectionis I. Cap. I.

6.) Duce isto recenti Germanorum Aristarcho Wachtero Sect. III. sub O suorum Prolegomenorum.

§. VIII. 1.) Obseruante iam Clauerio Lib. I. Cap. VII.

generis adieceris vel in mente habueris, ita vt, si ad *oppidum*, DVRYM, si ad *vicus* respexeris, DVRYVS locum habeat.

§. VIII.

Quasnam autem ad gentes adpellam anquisiturus DVRO isti quidpiam simile de *Hermunduris* meis? Solos GERMANOS, ni ipse a regia via aberrem, quam mihi paullo ante 1.) fraui. Sed qua pater via? Num petam societatem eius demigrationis, quam ex seculo post Christum natum quinto fecerunt nostrates? Haud crediderim, quia ex anno CCCXXXII. *Hermundurorum* nomen non amplius auditur. 2.) Nihil igitur me iuuauerint vestigia linguae Teutonicae hinc inde deprehensa, quippe quae non plane vacant suspitione nouitatis. Ad antiquissima potius confugiendum. Sed quo vsque? Ad tot, quot vnam eandemque inter se habuerunt linguam, variis tantum dialectis distinctam. 3.) Loquor autem de *Germanica*. Huius vero quot communia per *Heluetiam*, *Galliam*, *Hispaniam*, *Britanniam* et *Belgium* inueneris paullulum adtentus? 4.)

§. X.

Ingrediar iter ab Alpibus. Hic deferor in HELVETIOS. Num horum prisca lingua fuit Germanica? Fuit, fuerunt enim Galli, 1.) Gallos autem Germanice olim locutos esse, statim videas.

§. XI.

At Cornelio isti 1.) *credibile est, Gallos in Germaniam transgressos*. Tantum autem abest, hoc esse contra me, vt potius vel ex iisdem consequar, Gallos Germanosque eodem ore esse locutos. Hic campus enim non capit copias, quae in aciem descenderent contra

M 3

Eru-

1.) §. I.

2.) Longius enim non potui eorum nomen in Cap. I. Sect. I. Interf. II. §. VII. extendere.

3.) Cuius rei ferias mihi fecerunt Cluuius German. Antiq. Lib. I. Cap. V. seqq. Schottelius Panegyrico VIII. linguae Teutonicae, Hachenbergius German. Med. Disf. VII. §. II. seqq. Kirchmaierus de Lingua Scytharum, Celtarum et Gothorum Sect. II. §. 7. Morhofius de Lingua Germ. Cap. II.

4.) Cui hoc graue, vel vtatur iis, quas paratas fruges adposuit idem Cluuius Cap. VII.

§. X. 1.) Hoc perhibent Tacitus de Mor. German. Cap. XXVIII. Hist. Lib. I. Cap. LXVII. Caesar de Bell. Gall. Lib. I. Cap. I. III. et XVII. Orofius Hist. Lib. VI. Cap. I. ne recentiores nomen, quos dedit Cel. Schoepfelinus Vindiciis Celtic. §. LIII.

§. XI. 1.) De Mor. Germ. Cap. XXVIII.

Eruditissimum Schoepfelinum, qui omni opere egit nuperrime, vt Galliam suam faceret almam matrem late populorum. Respondeat vel vni Tacito ex conditione illorum temporum vere scribenti: 2.) *Quis praeter periculum horridi et ignoti maris Asia aut Africa aut Italia relicta Germaniam peteret, informem terris, asperam caelo, tristem cultu adspectuque, nisi si patria sit?* Dum haec inconcussa stabunt, Galli erunt originis Germanicae, illorumque lingua, quae reliquorum GERMANORVM. 3.)

§. XII.

Fuerint HISPANI siue Celtica 1.) siue Germanica colonia, quod eadem ratione contigerit, qua ineunte seculo quinto, quo Sueui Hispaniam inuaserunt, regnumque ibi condiderunt; 2.) vestigia tamen linguae Germanicae ibi supersunt. 3.) Nihil autem morabor in recentioribus et vel ex ista posteriori migratione natis, quae inter perfringit mentem meam nomen vtriusque *Extremad VRAE*, in qua, qui ingenio suo indulgere vellet, ipsam terminationem *Hermandvrorvm* consequeretur 4.) culta forte ab his cetera tum temporis ibi locorum frustra quaesitis.

§. XIII.

Non adeo penitus toto diuisi orbe BRITANNI, vt non a Germanis, vel, si mauis, a Gallis orti aut misti fuerint, vernaculamque suam ibi propagauerint. Ne precario haec adseruisse videar, en grauisissimi auctoris 1.) sententiam: *Britanni - - proximi Gallis et similes sunt, seu durante originis vi, seu procurrentibus in diuersa terris, positio caeli corporibus habitum dedit. In vniuersum tamen aestimanti Gallos vicinum solum occupasse credibile est. Eorum sacra deprehendas,*

2.) Cap. II.

3.) Quam eis vindicauit remotis, quae obicerentur, Cluuerius Lib. I. Cap. V. Alios ei suffragantes dabit Schottelius supra nominatus §. 6. et 7. Quae Turneminus et Leibnitius hac de re fenserunt, inuenias in Lipsiensis Societatis Germanicae *Beytrag. zur Critisch. Hist. der Deutsch. Sprach.* P. XXVIII. p. 539. seq.

§. XII. 1.) In quo desudauit laudatus Schoepfelinus §. 49.

2.) Quod discas vel ex Cap. I. Intersect. II. §. V. et VI.

3.) Monitoribus iisdem, quos nota 3. prioris §. nominat.

4.) Quo faceret Intersectio eadem II.

§. XIII. 1.) Taciti Vit. Agricol. Cap. XI.

benidas superstitionum persuasione. Sermo haud multo diuersus, 2.) Quid multis? 3.)

§. XIII.

Sed et auctoritate non minor Caesar, 1.) quod ipse obseruauerat, prodidit memoriae: Britanniae - - *mariima pars ab iis, qui praedae ac belli inferendi causa ex Belgio transierant, qui omnes fere iis nominibus ciuitatum adpellantur, quibus orti ex ciuitatibus eo peruenerunt, et bello illato ibi remanserunt atque agros colere coeperunt.* Quis amplius mihi vitio verterit, si et proxime 2.) EX BELGIO conquisierim loca, quibus DVRVM adhaeret?

§. XV.

Si quae ex GERMANIA collegero illud DVRVM adhuc seruantia, quis fuerit, qui ea aliena iudicauerit, nisi qui oblitus, 1.) *Hermunduros* fuisse Germanos?

Iam quo, Lector Beneuole, conuincaris, etiam quoad istas binas syllabas, atque adeo integrum esse Germanicum *Hermundurorum* nomen, meum erit, postquam illas in priscis Germanorum, qua patent, *SVPERSTITES* monstrauero, indicem, quid SIGNIFICAVERIT illud.

Quod flagitium autem ista peragrare, neque simul potiora eorundem peragrans PRINCIPVM NOSTRORVM SERENISSIMORVM PAR OPTIMVM sequi votis natali PATRIS patriae CLEMENTISSIMI, quod decet probos ciues? Quis vitio vertat, pone ILLOS educere meos, quod PRINCIPVM amor egregii cuiusque propius nocendi curiosissimus praefagit, *Herculaneum Vesuuium* que versus? Igitur

SIGMVNDVS HENRICVS LAVRENTIVS, Bobenneukirchaxaxo, vernacula inquireret, *an Herculaneum visu dignum.*

IOAN-

2.) Id est, *dialecto*, vt recte monuit Chluerius modo citatus.

3.) Si tamen plura cupias, adi Cel. Schoepfelinum in suis Celtici Vindicii, de ea re ad modum sollicitum §. L.

§. XIII. 1.) De Bell. Gall. Lib. V. Cap. XII. n. 2.

2.) Interf. II. Parte prima §. VI.

§. XV. 1.) Cuius oblitus vel ex §. I. in memoriam reuocare poterit.

IOANNES CHRISTOPHORVS OELSCHLAEGELIVS, Boben-
grunafrancus, Latina curiositatem laude dignissimam esse na-
turae docebit Plinii exemplo Vesuvii aestu exstincti tum, cum
Herculaneum sepeliretur.

IOANNES FRIDERICVS ERNESTVS de PODEVILS, Eques
Palatinofulzbacensis, Germanica exponet, prudenti peregrin-
atione nihil incundius viro principi et splendido loco nato idem
sibi aliquando cupiens.

Quibus succedere erat animus IOANNI DAVIDI KOLBIO, Thur-
nauiæ in Franconia V. Summe Reuerendo cognomini cum maxi-
me Celsissimi Comitis de Giech rerum sacrarum Inspectorem agen-
ti Vigilantissimum nato secundum, ex Numburgensi Thuringorum
schola cathedrali ante annum et, quod excurrit, fidei nostrae com-
mendato, intra quod temporis spatium, ineunte hoc anno pa-
cem binis ab hinc seculis sancitam causa religionis religionibus per
Germaniam tribus principibus aequè necessariam esse, vernacula
monstrans edidit specimen publicum naturam haud noueram ex-
pert. Cognitis autem impedimentis, quo minus iis cum prodiret,
Musisque Curianis diceret vale, veniam eius est consecutus,
et, ne legibus nostris fraus fieret, publica auctoritate fau-
stis omnibus votisque dimittitur hisce absens
tamquam praesens.

Yb 4473

1078

ULB Halle

3

006 302 904

20

B.I.G.

Farbkarte #13

CVRIAM
REGNITIANAM
NON. NVLLO. IVRE
HERMVNDVRORVM
COGNOMINANDAM
DISSERIT. VIII

VT
SERENISSIMI. CLEMENTISSIMI. Q. DOMINI
DOMINI
FRIDERICI
MARGGR. BRANDENB. DVC. PRVSS
RELIQVA
PATRIS. PATRIAE. OPTIMI
DIEM. NATALEM
PRIDIE. IDVS. MAIAS. A. R. S. CIIOCCLV
IN. ILLVSTRI. CVRIANO. H. L. Q. C
QVA. DECET. ANIMI. DEVOTIONE. CELEBRATVROS
CVRIAE. PROCERES. CIVES. 2
FREQVENTIA. BENEVOLA. AVDIANT
OBNIXE. ROGAT
EIVSDEM. RECTOR
PAVLLVS. DANIEL. LONGOLIVS
A. M. FAC. PHIL. LIPS. ADSESS. ET. SOC. IENENS. LATIN. SOC. HONORARIVS

CVRIAE. REGNITIANAE
LITERIS. IOANNIS. ANDREAE. HETSCHELII
GYMN. TYP

W 4

